

УДК 7.071(092) Л. Корж-Радько
Г 12

Оксана ГАВРОШ,
викладач Закарпатської академії мистецтв,
м. Ужгород, Україна

**ЛЮДМИЛА КОРЖ-РАДЬКО:
ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ**



Корж-Радько Л.
Просили мама й тато, і я прошу (1). 2016



Корж-Радько Л.
Просили мама й тато, і я прошу (2). 2016

Гаврош О. І. Людмила Корж-Радько: творчий портрет з нагоди ювілею. У статті зроблено спробу висвітлити самобутню манеру творчості Людмили Корж-Радько, заслуженого художника України, доцента, декана факультету образотворчого мистецтва Закарпатської академії мистецтв.

Ключові слова: Людмила Корж-Радько, живопис, графіка, самобутність, універсальність.

Гаврош О. И. Людмила Корж-Радько: творческий портрет по случаю юбилея. В статье сделана попытка осветить самобытную манеру творчества Людмилы Корж-Радько, заслуженного художника Украины, доцента, декана факультета изобразительного искусства Закарпатской академии искусств.

Ключевые слова: Людмила Корж-Радько, живопись, графика, самобутность, универсальность

Havrosh O. I. Liudmyla Korzh-Radko: portrait of oeuvre for the birthday. An article attempts to render a distinctive style of Liudmyla Korzh-Radko – an honored artist of Ukraine, assistant professor, head of faculty of visual arts at Transcarpathian Academy of Art.

Key words: Liudmyla Korzh-Radko, painting, graphics, distinctness, multipurposeness.

© Оксана Гаврош, 2017

Постановка проблеми. Людмила Корж-Радько увійшла в мистецьке середовище Ужгорода тихо і впевнено, без зайвих претензій і галасу. Маленьке провінційне містечко стало острівцем-лабораторією після насиченого круговоротом подій життя у Києві та Львові. Практика монументального живопису, творчі пошуки у графіці і живопису, камерна філософська натура художниці вилилися у цілу систему зображальних умовностей, ключі-розгадки яких глибоко заховані в українській ментальності та універсальності мистецтва.

Вклад основного матеріалу. Творчий доробок художниці не потрібно розглядати у зв'язку із закарпатською школою живопису. Самобутність і особистісність творів художниці виключають ознаки локальності і етнографізму. Художниця уникає традиційних формул і освячених часом тем. Це – сконцентровані вирази поетико-філософських понять, змішаних на лінії та кольорі. Людмила – антрополог настроя. Наявність тілесних функцій тут виступає позитивним маркером, через які осмислюється й описується дійсність та відображається ціла низка соціальних ролей. Така собі гра з закріпленою догмою без будь-яких заперечень. На ледь помітних асоціативних відтінках художниця розбурхує меланхолійне середовище, де володарює пам'ять («Сон по обіді», «День народження»), спогад («Я люблю тебе, Хорватія»), ментальне осяяння («Зима», триптих «Мотиви українських пісень») та художня уява («Двоє»). У цьому проявляється прага автентичності, що характерно для мистецтва перших десятиліть XXI ст., де відносність і прагнення довіряти лише власному відчуттю – ознака «постмодерного різновиду неоромантизму».

Важко провести чітку роздільну лінію між графікою і живописом художниці. Одне перетікає в інше, і часом майже невід'ємне від другого. Багаторічні вправи у рисунку та графіці позначили творчу манеру художниці витонченістю, вишуканою лінеарністю та декоративністю. Пластичне відображення геометризованих «експонатів-жінок» із знаковою системою фактурного тла – яскраве тому підтвердження.

Її образи статичні. Ідея спокою та ідеальної тиші панує в усіх елементах композицій: плямах, лініях, тональному тлі, колірній стриманості. Риси обличчя ледь намічені або й взагалі відсутні. Стилізовані об'єми: тіла в чудернацьких вигинах дихають поза часом і простором.

Узагальнення форм жіночого тіла, що нагадують піраміду чи конус, не позбавляє їх споконвічної звабливості і загадковості. Зовнішні вияви емоцій заховані у хитросплетіннях пальців, внутрішній пульсації тілесних форм. Лаконізм перетворює їх майже на знаки.

Стримано заявляють про себе елементи еротики, де «жіноча» тема постає на рівні дискурсу «культура-природа». Навіть в розлогих, відвертих позах немає брутальності чи приземленості інстинктів. Бо майже всі вони виступають символами метафізичного існування.

Якщо виникає потреба відтворення руху, то з'являється фактурне тло, де кожна «крапка і кома» підтримує загальний композиційний синтак-

сис твору («Сад квітів», «Подруги»). Людська постань формує в композиції особливе середовище, де лінійна перспектива не відіграє й найменшої ролі: якщо це інтер'єр, то бачимо в ньому один-два реальні предмети – квітку, дзеркало, стілець. Якщо це пейзаж, то динаміку виявляють гострокутні перетини вертикальних та горизонтальних ліній («Старі півниці», «Ранньою весною»).

Довершеності образам додають тональні співвідношення: пастельні колірні плями, які мисткиня делікатно розкладає на полотні. Контур не створює дисонансу, відтіняючи зображення від тла. Фактурні декоративні ефекти («Намисто», «Меланхолія») посилюють виразність і ефектність робіт, не порушуючи загального елегантного звучання.

Висновки. Мистецтво художниці позбавлено традиційних формул, академізму і освячених часом тем. Радше на згадку спадають японські гравюри «укіє-е» («картини світу, що минають») XVIII ст., кращі майстри яких наповнювали свої твори гострою спостережливістю, тонким ліризмом, життєвістю і спогляданням. Уникаючи сучасних протягів (чи то віань), Людмила просто творить Свій Світ, де нема докірливих питань, об'єктивних законностей та похлихвливих гасел...



Корж-Радько Л. *Je suis ukrainienne 4*, 2015

Стаття надійшла до редколегії 5 травня 2016 р.